

Nordiska jaktprovsregler för älghund

(Version Gardermoen 21-23.01.2011)

Bedömningskala:

Utmärkt prestation	9-10	p
Mycket bra prestation	7-8	p
Bra prestation	5-6	p
Godtagbar prestation	3-4	p
Dålig prestation	1-2	p
Ingen prestation	0	p
Momentet inte prövat/ eller kan ej bedömas (-)	-	

Poängschema

	Prestationsmoment	koeff.	poäng
1	Sök	1,5	0-10
2	Förmåga att finna älg	1,0	0-10
3	Skall på upptagsplatsen	1,5	0-10
4	Ståndskallsarbetets kvalité	1,5	0-10
5	Vilja att förfölja flyende älg	1,0	0-10
6	Förmåga att ställa flyende älg	1,0	0-10
7	Skalltid	0,5	0-10
8	Skallets hörbarhet	0,5	1-10
9	Skallets täthet och täckning	0,5	1-10
10	Samarbete och lydnad	1,0	0-10

Direktiv för användandet av GPS pejl vid bedömning:

Protokollet ska visa om GPS har använts vid bedömningen av hunden.

Vid användande av GPS skall löpsträcka användas istället för fågelvägen under bedömningen, detta skall nyttjas i alla moment där avstånd är av betydelse för bedömningen.

GPS kan användas av domaren för att styrka bedömningen i alla moment.

Några moment kan då mätas noggrant, i andra moment ger GPS indikationer.

Domaren kan med hjälp av GPS fastslå upptagsplatsen, om det senare bekräftas att ståndskallet står där.

Reglerna gör det möjligt att bedöma en hund utan att domaren har tillgång till GPS pejl. Då bedöms provet som tidigare vid bedömning utan pejl.

1. – SÖK**(X 1,5)**

Sök innebär att hunden är ute i terrängen och att det är sannolikt att den söker efter älg.

Oftast utför hunden flera sökturer innan den hittar älg. Under sökandet skall bedömningen inriktas på genomsnittstiden för sökturerna. Man skall inte ta hänsyn till starkt avvikande söktur(er).

Följande skall läggas som grund för bedömningen av sökandet.

1. Sökmönster
2. Hastighet
3. Sökturens längd (löpsträcka)
4. Längsta avståndet, räknas från platsen där provgruppen senast hade kontakt med hunden

Sökandet skall om möjligt provas på nytt efter skallarbetet, ifall domaren har sett för lite före upptaget. Det skall tas hänsyn både till föret och den tid som har gått åt till älgarbetet (älgarbete är provets förlopp efter att älg har hittats) när nytt sök skall bedömas.

För långa sökturer som inte passar till tabellen ger max 8 p

Ifall hundens prestation inte sammanfaller med någon av de nedanstående händelsebeskrivningarna skall sunt förnuft användas vid poängsättningen. Detta skall ha sin grund i protokollet.

Sök poängsätts enligt följande:	Poäng	
Sökmönstret är mycket effektivt, sökturen är på 2 km eller mera, farten 5-10 km/h eller högre, och största avstånd till provgruppen är mera än 800 m sökturerna i allmänhet 15-30 minuter.	10-9	p
Sökmönstret är effektivt, sökturen är på 1,5 km eller mera, farten 5-10 km/h och största avstånd till provgruppen är mera än 600 m sökturerna i allmänhet 10-15 minuter.	8-7	p
Sökmönstret är inte lika effektivt, sökturen är på 1 km eller mera, farten 4-6 km/h och största avstånd till provgruppen är mera än 400 m sökturerna är på 5-10 minuter.	6-5	p
Sökmönstret är mindre effektivt, sökturen är på mindre än 1 km, farten under 4 km/h och största avstånd till provgruppen är mera än 250 m sökturerna är 2-5 minuter	4-3	p
Sökmönstret är ineffektivt, sökturen är på mindre än 500 m, farten under 4 km/h och största avstånd till provgruppen är mindre än 250 m sökturerna är 0-3 minuter	2-1	p
Upptag på första sökturen bedöms efter riktgivande tabell: 200m / 6p, 400m / 7p, 800m eller mer 8p	6-7-8	
Har inget sök	0	p

2. – FÖRMÅGA ATT FINNA ÄLG**(X 1,0)**

Med förmåga att finna älg avses hundens förmåga att utnyttja sökturerna och sina sinnen för att finna älg. Vid bedömning kontrollerar man hundens effektivitet att använda sina sinnen och terrängen till godo. Typiskt för en hund med berömlig förmåga att finna älg är, att den hittar älgen snabbt med hjälp av vindvittring.

En erfaren hund kan hitta älg genom att spåra även gamla spår. Spårning skall anses som en god egenskap i svåra förhållanden.

Ett effektivt och snabbt resultat på eget initiativ skall premieras.

Förmågan att finna älg bedöms genom tid i relation till avstånd och då jämförs följande detaljer:

1. Söktider och söksträckor
2. Den sträcka som hunden tillryggalagt, alltså avståndet från den plats där sökturen påbörjades till den plats där älgen hittades.
3. Längden på sökturen, som ledde till upptag.
4. Det totala avståndet till upptaget från släpp
5. Förhållandet på terräng och väderlek

Förutsättningar för att ge 6 poäng eller mera är att avståndet till upptaget är minst 400 meter.

Om upptaget sker under första sökturen:

- på berömligt avstånd minst 600m, på eget initiativ och snabbt, ges 10 poäng.
- Inte hörbart upptag, högst 8 poäng (kan vara högre poäng om man med säkerhet vet var upptaget skedde med hjälp av GPS-pejlen).

Sök poängsätts enligt följande:	Poäng	
Berömlig/utmärkt förmåga att finna älg: Älgen hittas snabbt sedan hunden kommit på älgens uppehållsplats eller fått vetskap om den med sina sinnen och avståndet är mer än 0,6 km från platsen hunden sist hade kontakt med provgruppen	9-10	p
God förmåga att finna älg: Älgen hittas rätt snabbt på grund av ovan angivna orsaker men effektiviteten är enligt domaren inte av berömlig art.	7-8	p
Nöjaktig förmåga att finna älg: Älg hittas efter en längre tids sökande fastän terrängen och förhållandena skulle ha varit goda för ett snabbt upptag med hjälp av sinnena.	5-6	p
Försvärlig förmåga att finna älg: Älg hittas efter längre tids sökande trots att klara tecken på älgförekomst och goda förhållanden råder. Älgen stöter ihop med gruppen eller står inom synhåll för gruppen. Hundens intresse riktas mot annat vilt.	3-4	p
Dålig förmåga att finna älg: Som i det föregående, men gruppen måste påtagligt hjälpa hunden. Gruppen stöter älgen.	0-2	p
Inget upptag	-	

3. – FÖRMÅGA ATT STÄLLA ÄLG I UPPTAGET (X 1,5)

Med förmåga att ställa älg i upptaget menas hundens förmåga att få älgen att bli kvar på upptagsplatsen eller i dess omedelbara närhet. Upptagsplatsen är den plats där hunden först börjar skälla på älg.

Om upptaget sker på en öppen plats, öppet hygge eller en öppen myr skall det inte avdras poäng fastän älgen söker skydd i skogkanten, max. 500 meter.

Det godtas upp till 2 min uppehåll i skallgivningen bara skallet börjar igen på samma plats. En kontakt med provgruppen kan godtas, blir det flera kontakter innebär det avdrag i poängen. Vid flera upptag skall alla beaktas efter ett genomsnitt.

Ifall hundens prestation inte sammanfaller med någon av nedanstående händelsebeskrivningar skall sunt förnuft användas vid poängsättningen. Detta skall ha sin grund i protokollet.

Sök poängsätts enligt följande:	Poäng	
Ståndskall i minst 60 min. på upptagsplatsen	10	p
Ståndskall i minst 60 min. efter en kort förflyttning (200 – 300 m)	9	p
Ståndskall på upptagsplatsen i minst 30 min	8	p
Ståndskall i minst 30 min efter en kort förflyttning. (200 – 300 m) Eller hunden hittas i ståndskall och älgen blev inte kvar på upptagsplatsen.	7	p
Ståndskall i minst 30 min efter en längre förflyttning (0,3-1 km)	6	p
Inte hörbart upptag, därefter ståndskall i minst 20 min	5	p
Ståndskall på uttagsplatsen i minst 10 min.	3-4	p
Ståndskall på upptagsplatsen i 1 – 10 min, därefter inget skall	2	p
Älgen förflyttar sig efter upptaget, därefter inget skall eller enstaka skall	1	p
Inget upptag trots älg i området	0	p
Inget upptag	-	

4. – STÅNSKALLSARBETETS KVALITÉ (X 1,5)

Med stånskallsarbete menas den andel av älgarbetet vi hör skall. Ju längre skallarbete och fast stånskall, ju större möjlighet är det att lyckas i praktisk jakt.

Efter 90 min. skalltid skall domaren försöka att få älgkontakt **under normala förhållanden**, hundföraren bestämmer om inkallning skall provas. Efter inkallning skall domaren/hundföraren stöta älgen försiktigt, de två påföljande stötarna skall företas efter 30 minuters skalltid(er).

Med älgkontakt menas att domaren skall kunna se älgen under normala förhållanden. I krävande terräng eller svårt före kan kravet på antalet älgkontakter (skottillfällen) sänkas. Det skall inte vara hunden till nackdel om domaren på grund av föret eller vid otur stöter före älgkontakt uppnås.

Ifall hundens prestation inte sammanfaller med något av nedanstående händelsebeskrivning skall sunt förnuft användas vid poängsättningen. Detta skall ha sin grund i protokollet.

Stånskallsarbetets kvalité poängsätts enligt följande:	Arbetstid	Fast stånsk.tid	Poäng	
Domaren har minst tre älgkontakter efter 90 min. stånskall, samt minst tre stötar,	300	200	10	p
Domaren har minst tre älgkontakter efter 90 min. stånskall, samt minst tre stötar,	270	180	9	p
Domaren har minst två älgkontakter efter 90 min. stånskall, samt minst två stötar.	240	120	8	p
Domaren har minst två älgkontakter efter 90 min. stånskall, samt minst två stötar.	200	120	7	p
Stånskall i minst 90 min. samt minst en stöt, domaren har minst en älgkontakt efter 90 min. stånskall.	120	90	6	p
Stånskall i minst 90 min.	-	90	5	p
Stånskall i minst 60 minuter eller skalltid i minst 120 min.	-	60/120	3-4	p
Stånskall i minst 20 minuter eller skalltid i minst 60 min.	-	20/60	1-2	p
Skall i mindre än 20 minuter och skalltid i mindre än 60 min	-	<20	0	p
Inget stånskall			-	

5. Vilja att förfölja**(X 1,0)**

Med vilja att förfölja flyende älg avses det, då hunden upptar förföljandet av flyende älg och eventuellt får förnyad kontakt med den. Med flyende älg avses: älg som provgruppen stöter, älg som omedelbart flyr vid upptag, flyr av sig själv, eller av annan störning under ståndarbete.

Förföljandet bedöms enligt konstaterad flyktsträcka, ej fågelvägen.

Att hunden efter en kraftig stöt tar kontakt med provgruppen men genast och på eget initiativ upptar förföljandet skall inte inverka negativt på bedömningen.

De i tabellen angivna minimikraven vad sträckorna beträffar skall uppfyllas när man ger poängen, men hänsyn skall tas till terrängen.

Gångstånd är inte förföljande av flyende älg.

Viljen att förfölja poängsätts enligt följande:	Poäng	
Sammanlagt förföljande minst 5 km	10	p
Sammanlagt förföljande minst 4 km	9	p
Sammanlagt förföljande minst 3 km	8	p
Sammanlagt förföljande minst 2,5 km	7	p
Sammanlagt förföljande minst 2 km	6	p
Sammanlagt förföljande minst 1,5 km	5	p
Sammanlagt förföljande minst 1 km	4	p
Sammanlagt förföljande minst 0,7 km	3	p
Sammanlagt förföljande minst 0,5 km	2	p
Förföljande minst 0,3 km	1	p
Hunden förföljer ej flyende älg	0	p
Kan ej bedömas	-	

6. Ställande av flyende älg**(X 1,0)**

Med hundens förmåga att ställa flyende älg avses förmågan att stanna flyende älg och få nytt ståndskallsarbete. (förflyttningen måste vara minst 100m) Nytt ståndskall skall pågå i minst 10 min.

Hundens enstaka gnyenden genast efter stöt kan godtas, men om gnyendet fortsätter under förföljandet, avdras 1-2 p.

För att hundens förmåga att stanna och ställa flyende älg tillräckligt skall kunna prövas, skall gruppen upprepade gånger stöta älgen. Vid första försöket skall älgen stötas försiktigt och tillräckligt långt ifrån.

Följande gånger älgen skräms iväg skall det göras kraftigare, i avsikt att få älgen i snabb flykt. Anpassas efter älgens reaktion i första stötningen.

Ställande av flyende älg poängsätts enligt följande:	Poäng	
Minst 3 nya fasta ståndskall, varav det ena 30 min	10	p
Minst 3 nya skall, varav 2 fasta ståndskall (det ena 30 min.)	9	p
Minst 2 fasta ståndskall, varav det ena 30 min.	8	p
Minst 2 nya skall, varav ett fast ståndskall (minst 30 min.)	7	p
Minst 1 nytt fast ståndskall (30 min.)	6	p
Blandat, fast ståndskall och gångstånd (30 min)	5	p
Ett nytt ståndskall 10 till 29 min	4	p
Ett nytt skall under 10 min.	3	p
Försök till ställande kan konstateras	2	p
Efter stöt inget nytt ståndskall	1	p
Efter stöt förföljer inte hunden flyende älg	0	p
Kan ej bedömas	-	

7. Skalltid**(X 0,5)**

Skalltiden för fast- eller gångstånd med en minuts noggrannhet.
Inga avdrag görs för pauser understigande två (2) minuter.

Vid flera upptag under dagen sammanräknas skalltiderna.
Poängberäkningen görs enligt nedanstående tabell. Om den sammanlagda skalltiden understiger 20 min. ges 0 poäng.

Skalltiden poängsätts enligt följande:											
Skalltid i min.	0	20	40	60	80	100	120	140	160	180	200
Poäng	-	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

8. Skallets hörbarhet**(X 0,5)**

Vid bedömningen av hörbarheten skall hänsyn tas till väder/vind, snö och terrängförhållanden.

Om skalltiden är mindre än 150 minuter ges max 8 p.

Nedanstående poängberäkning förutsätter normala förhållanden.

Skallets hörbarhet poängsätts enligt följande:	Poäng	
Utmärkt hörbarhet, Skallet hörs över 2 km	9–10	p
Mycket bra hörbarhet, Skallet hörs över 1,5 km	7 – 8	p
Bra hörbarhet, Skallet hörs ca 1 km	5 – 6	p
Godtagbar hörbarhet, Skallet hörs ca 0,5 km	3–4	p
Dålig hörbarhet, Skallet hörs bara några hundra meter	1–2	p
Kan ej bedömas, skalltiden understiger 20 min	-	

9. – SKALLETS TÄTHET OCH TÄCKNING**(X 0,5)**

Registrera hundens skalltäthet och förmåga att skalla jämnt och utan uppehåll.

Jämnhet i skallgivningen är lika viktig som skalltätheten och skall ges lika stor vikt vid bedömningen.

- Med skalltäthet menas antalet skall per minut.
- Med skallets täckning mener vi att skallet är jämnt fortlöpande och utan perioder.
- Skallet skall inte heller vara skarpt och hetsigt.
- Antal skall räknas under en hel minut och upprepas flera gånger under provtiden. Medeltalet av räkningarna läggs som grund för poängsättningen

Ifall hundens prestation inte sammanfaller med något av nedanstående händelsebeskrivning skall sunt förnuft användas vid poängsättningen. Detta skall ha sin grund i protokollet.

Om skalltiden är mindre än 150 minuter ges max 8 p.

Skallets täthet och täckning poängsätts enligt följande:	Poäng	
Skalltäthet över 75 skall/min., skallet jämnt, utan uppehåll	10	p
Skalltäthet 70 - 75 skall/min., skallet jämnt, utan uppehåll	9	p
Skalltäthet 60 - 75 skall/min., något periodiskt godtas	7–8	p
Skalltäthet 50 - 60 skall/min., repriser med korta uppehåll godtas	5–6	p
Skalltäthet 40 - 50 skall/min., repriser med störande uppehåll godtas	3–4	p
Skalltäthet 20 - 40 skall/min., eller repriser med långa uppehåll	2	p
Skalltäthet under 20 skall/min	1	p
Kan ej bedömas. Skalltiden understiger 20 min	-	

10. – Lydnad och samarbete**(X 1,0)**

Registrera hundens vilja till att följa förarens kommando.
Registrera hundens vilja till att hålla kontakt med föraren.

Lydnaden skall testas vid:

1. sök (0-3p)
2. under älgarbete (0-5p)
3. genast efter arbetstidens slut (0-2p)

Det får inte förekomma misslyckande inkallnings försök för 10p.
Inkallning från ståndarbetet får inte ske före 90 min skalltid.

Om arbetstid är <200 min eller hunden tar självmant kontakt mer än 2 gånger ges totalt max 6p, gäller inte då skottillfälle söks och hunden är medveten om provgruppen eller återkommer från sken älg.

Om hunden upprepat lämnar gruppen genom att uppsöka gårdar, bilen eller dylikt, skall 2 p tas bort.

Lydnad och samarbete poängsätts enligt följande:		Poäng	
Sök	0-3p		
Hunden kan kopplas		3	p
Upptag på första sökturen		2	p
Hunden kan kopplas efter någon tvekan		1	p
Hunden kan inte kopplas		0	p
Älgarbete	0-5p		
Hunden kan kopplas från ståndskall och kommer genast vid inkallningarna, två gånger varav den ena före 150 min		5	p
Hunden kan kopplas från ståndskall en gång under arbetstiden		4	p
Vid inkallning kommer hunden efter någon tvekan		3	p
Hund som återkommer från flyende älg		2	p
Efter upprepade inkallningsförsök kommer hunden och låter sig kopplas		1-2	p
Hunden kan inte kopplas		0	p
Vid provtidens slut, efter arbetstid 300 min	0-2p		
Hunden kan kopplas från ståndskall vid provtidens slut		2	p
Hunden kommer efter upprepade inkallningsförsök		1	p
Hunden kan inte kopplas		0	p
Kan ej bedömas.		-	